

XVI. Työnvälitystoimisto.

Helsingin kaupungin työnvälitystoimiston johtokunnan vuodelta 1924 ¹⁾ antama kertomus oli seuraavansisältöinen:

Johtokunta. Työnvälitystoimiston johtokuntaan kuuluivat vuonna 1924 filosofiantohtori S. Ivalo puheenjohtajana, kansanedustaja M. Paasivuori varapuheenjohtajana sekä uunintekijämestari A. Malmi, kirjelijittelija P. Rahikainen ja kivityömies V. Huuskonen. Sihteerinä toimi toimiston johtaja A. H. Karvonen.

Johtokunta kokoontui vuoden kuluessa 8 kertaa. Kokouksissaan on se käsitellyt 49 asiaa, joista tässä mainittakoon seuraavat yleisluontoisemmat asiat:

Työnvälityksen valtioavun korottamista ja työnvälityslain uudistamista koskevan, johtokunnan aloitteesta edellisenä vuonna tehdyn, anomuksen valtioneuvosto epäsi, mutta antoi kuluneena vuonna eduskunnalle asiasta esityksen, jossa johtokunnan esittämiä näkökohtia oli varsin vähän otettu huomioon. Johtokunta seurasi asian käsittelyä eduskunnassa ja toimisto antoi erälle asianomaisen valiokunnan ja eduskunnan jäsenille aineistoa asian valaisemiseksi, mutta kun eduskunta jätti lakiehdotuksen lepäämään yli vaalien, valmisti valtioneuvosto asiassa vuoden 1925 eduskunnalle uuden esityksen, jossa johtokunnan esittämä näkökanta valtioavun korottamisesta tuli huomioon otetuksi. Asia tulee siten eduskunnassa käsiteltäväksi vuonna 1925.

Toimiston talousarvion vuosiksi 1925—29 laati johtokunta rahatoimikamarin kaupungin virastoille ja laitoksille tekemän pyynnön johdosta. Siinä johtokunta ehdotti toimistoa laajennettavaksi perustamalla siihen uudet osastot merimiesten ja ravintolaväen välitystä varten sekä toimiston henkilökuntaa lisättäväksi kasvavan liikkeen tarpeen mukaan.

Ravintolaväen välitystä käsitteli johtokunta ravintoloitsijain yhdistyksen tekemän anomuksen johdosta, jossa ehdotettiin, että toimiston yhteyteen järjestettäisiin ammattiin perehtyneen henkilön johdolla toimiva ravintolaväen välitys koko maata varten. Koska toimisto, paikallisena ja Helsingin kaupungin ylläpitämänä laitoksena, ei voi toimia koko maata käsittävänä keskuslaitoksena, jolla olisi asiamiehiä maan eri seuduilla, päätti johtokunta hoitaa ravintolaväen välitystä vain varaamalla liikeapulaisten osastoon eri ajan ravintola-alan paikanhakijain vastaanottamista varten, naispuolisen ravintolaväen välitystä hoidetaan entiseen tapaan, koska mitään muuta järjestelyä ei ollut mahdollista toimeenpanna toimiston nykyisessä huoneistossa. Toispaikkakuntalaisten työväen tarvetta tyydytettiin sikäli kuin se kävi päinsä erityisiä kustannuksia aiheuttamatta ja julkisen työnvälitysjärjestön avulla.

¹⁾ Eräitä kertomusta seuranneita tilastotietoja ei ole tässä julkaistu.

Toimiston huoneisto. Rahatoimikamarin tiedusteluun toimiston huoneistotarpeesta nykyään ja arvioidusta tarpeesta v. 1930, ilmoitti johtokunta, että toimiston nykyinen huoneisto on ahdas ja eri osastojen järjestelylle sopimaton, jonka vuoksi toimistolle olisi tilaisuuden tullen varattava tilavampi, tarkoituksen mukaisesti järjestetty huoneisto, jossa laitoksen laajentaminen liikkeen kasvamisen vaatimusten mukaan kävisi mahdolliseksi.

Työmarkkinain tilaa seurasi johtokunta vuoden varrella ja antoi, paitsi toimiston sosialiministeriölle ja rahatoimikamarille antamia viikko- ja kuu-kausikertomuksia, marraskuussa laajemman esityksen todennäköisistä työsuhteista lähestyttävänä talvikautena. Esityksessä selostettiin työoloja eri työaloilla ja lausuttiin yleisenä käsityksenä, että työttömyys paikkakunnalla tulee talvikautena olemaan varsin huomattava, sekä esitettiin yksityiskohtaisemmin, millä työaloilla työttömyyttä tulee esiintymään ja todennäköisyyslaskelmia sen laajuudesta.

Kaupungin virastojen ja laitosten auki-oloaika koskevassa, rahatoimikamarin pyytämässä lausunnossa ehdotti johtokunta, että toimiston auki-oloaika ja viranpitäjain säännöllinen päivittäinen työaika määrättäisiin toimiston kaikilla miesosastoilla ja yhdellä naisosastolla (siivoojain ja pesijain sekä ulkotyöläisten osastolla) klo 9 a. p.—3 i. p. ja muilla naisosastoilla klo 10 a. p.—4 i. p.; pyhän edellä klo 2 i. p. Toimiston miesosastoilla olisi pidettävä päivittäin muina viikon päivinä, paitsi pyhän edellisinä, yksi henkilö virantoimituksessa klo 3— $\frac{1}{2}$ 5 i. p. työväen tilausten vastaanottamista varten. Tämän ehdotuksen rahatoimikamari vahvisti.

Henkilökunta. Toimiston johtajana oli A. H. Karvonen, miesosastojen johtajina H. E. Blomqvist ja W. O. Ahtio sekä apulaisena U. Vinha. Naisosastojen johtajina toimivat neidit E. Sundström, A. Bruun, T. Melanen ja rouva R. Hänninen, apulaisina rouva E. Bauer, neidit S. Rechartd, E. Tötterman ($\frac{1}{1}$ — $\frac{15}{7}$) ja A. Ahovaara ($\frac{15}{7}$ — $\frac{31}{12}$), sekä ylimääräisinä apulaisina neiti H. Heinilä 8 kk., E. Salonen 3 kk. ja rouva A. Salmi 1 kk. Vahtimestarina toimi V. Jyrkänne.

Toimiston liike. Jo kaksi edellistä vuotta oli toimiston välityслиikkeen nousukautta. Tätä jatkui vielä kuluneena vuonnakin. Välitysten lisääntyminen tapahtui kuitenkin vain naisosastoilla. Miesosastojen välityслиike oli myöskin syksyyn asti vilkasta, mutta vuoden lopulla huononivat työsuhteet, jonka vuoksi työvoiman kysyntä pieneni niin paljon, että vuoden tulos, välitysten määrä, jäi melkein samaksi kuin edellisenä vuonna. Työnhakijain määrä sitä vastoin nousi vuoden lopulla suuremmaksi kuin vastaavana aikana edellisenä vuonna. Työnvälityksiä oli pääasiassa yksityisten työnantajain töihin. Kun paikkakunnalla vallitsivat varsin hyvät työsuhteet, ei kunnan tarvinnut järjestää hätäaputoita, joihin välitykset työttömyysaikoina useina vuosina ovat muodostaneet huomattavan osan toimiston liikkeestä; kuluneena vuonna käytti kunta toimistoa, kuten muutkin työnantajat, vain työväkeä tarvittaessaan, useassa tapauksessa vain silloin, kuin muutoin eivät työväkeä saaneet.

Kunnan töihin välitettiin vuoden kuluessa kaikkiaan vain 432 miestä ja 34 naista.

Toimiston liikkeestä esitetään seuraavassa yksityiskohtaisempia tietoja:

Työnhakemukset ja työnhakijat. Ryhmitettyinä sukupuolen mukaan ja verrattuna edelliseen vuoteen oli työnhakemusten luku seuraava:

	1924.		1923.		Lisäännys (+) vuonna 1924 verrattuna vuo- teen 1923.	
	Luku.	%.	Luku.	%.	Luku.	%.
Miesten tekemiä	8,348	29.0	8,315	33.7	+ 33	+ 0.4
Naisten »	20,452	71.0	16,385	66.3	+ 4,067	+ 24.8
Yhteensä	28,800	100.0	24,700	100.0	+ 4,100	+ 16.6

Miespuolisten työnhakijain tekemäin työnhakemusten luku lisääntyi vain 0.4 %:lla, mutta naispuolisten 24.8 %:lla. Tämä naisten työnhakemusten luvun huomattava lisääntyminen aiheutui osittain siitä, että toimiston oli tarjottuihin paikkoihin hankittava väkeä sanomalehti-ilmoituksilla, osittain siitä, että tilapäisiä siivoustöitä oli runsaammin kuin edellisenä vuonna, joihin töihin osoitetut työnhakijat useammin uudistivat työnhakemuksensa.

Työnhakemuksia teki kaikkiaan 11,899 (edell. v. 9,797) eri henkilöä, niistä 3,336 (2,938) miestä ja 8,563 (6,859) naista, joten työtä hakevain eri henkilöiden luku oli 2,102 suurempi kuin edellisenä vuonna. Työnhakijat uudistivat työnhakemuksensa, työttömiksi uudelleen jouduttuaan, miehet 5,012 (5,377) ja naiset 11,889 (9,526) eli yhteensä 16,901 (14,903) eri tapauksessa.

Henkikirjoituspaikan mukaan jakautuivat työnhakijat seuraavasti:

	Miehiä.		Naisia.		Yhteensä.	
	Luku.	%.	Luku.	%.	Luku.	%.
Helsingissä	2,780	83.3	5,421	63.3	8,201	68.9
Muilla paikkakunnilla	556	16.7	3,142	36.7	3,698	31.1
Yhteensä	3,336	100.0	8,563	100.0	11,899	100.0

Työnhakija on merkitty täällä hengille kirjoitetuksi, jos hän vuoden alussa on täällä vakinaisesti asunut ja siis lain mukaan olisi pitänyt tulla täällä henkikirjoihin. Toisilta paikkakunnilta siirtyi tänne puheenaolevana vuotena enemmän työväkeä kuin edellisenä vuotena, jolloin työnhakijoista oli toispaikkakuntalaisia vain 2,645 eli 27.0 %, joista 405 eli 13.8 % miehiä ja 2,240 eli 32.7 % naisia.

Perheolojen ¹⁾ mukaan ryhmitettyinä oli työnhakijoista:

	Miehiä.		Naisia.		Molempia sukupuolia.	
	Luku.	%.	Luku.	%.	Luku.	%.
Perheellisiä	1,245	37.3	1,151	13.4	2,396	20.1
Yksinäisiä	2,091	62.7	7,412	86.6	9,503	79.9
Yhteensä	3,336	100.0	8,563	100.0	11,899	100.0

Äidinkielen mukaan ryhmittäytyvät työnhakijat seuraavasti:

	Miehiä.		Naisia.		Molempia sukupuolia.	
	Luku.	%.	Luku.	%.	Luku.	%.
Suomenkielisiä	2,791	83.7	7,412	86.6	10,203	85.8
Ruotsinkielisiä	527	15.8	1,118	13.0	1,645	13.8
Muunkielisiä	18	0.5	33	0.4	51	0.4
Yhteensä	3,336	100.0	8,563	100.0	11,899	100.0

¹⁾ Perheellisiin on ryhmityksessä viety, paitsi naimisissa olevia henkilöitä, myöskin naimattomat henkilöt, joilla on lapsia elätettävänä ja yksityisiin myöskin lesket, joilla ei ole lapsia alle 16 vuoden, joten ryhmitys ei ole tehty siviilisäädyn vaan perheenelättämisvelvollisuuden perusteella.

*Tarjotut paikat*¹⁾. Tarjottuja paikkoja oli kaikkiaan 23,977, joista miesten paikkoja 5,927 eli 24.7 % ja naisten paikkoja 18,050 eli 75.3 %. Edelliseen vuoteen verraten aleni miehille tarjottujen paikkojen luku 266:lla eli 4.3 %, mutta naisille tarjottujen paikkain luku lisääntyi 1,981:lla eli 12.3 %.

Työpaikkakunnan mukaan ryhmitettyinä oli tarjotuista paikoista:

	Miesten paikkoja.		Naisten paikkoja.		Yhteensä.	
	Luku.	%.	Luku.	%.	Luku.	%.
Helsingissä	5,588	94.3	15,446	85.6	21,034	87.7
Muualla	339	5.7	2,604	14.4	2,934	12.3
Yhteensä	5,927	100.0	18,050	100.0	23,977	100.0

Toisilla paikkakunnilla miehille tarjottujen paikkain luku oli edelliseen vuoteen verrattuna pienentynyt 78:llä, mutta naisille tarjottujen paikkain luku lisääntynyt 487:llä. Toimisto olisi voinut hankkia työpaikkoja toisilla paikkakunnilla paljon enemmänkin, etenkin metsätöihin ja maataloustoimiin, mutta kun omalla paikkakunnalla oli usein puute työväestä useilla työaloilla, ei toimiston tarvinnut kuin ajoittain lähettää työväkeä muille paikkakunnille.

Täytetyt paikat. Kuten ylläolevasta jo selviää, oli toimiston liike kuluneena vuonna vilkas. Toimiston työntulos, välitysten määrä, näkyy seuraavasta:

	1924.		1923.		Lisäännys (+) tai vähennys (—) vuonna 1924 verrattuna vuoteen 1923.	
	Luku.	%.	Luku.	%.	Luku.	%.
Miesten paikkoja	5,504	26.3	5,568	29.9	— 64	— 1.1
Naisten »	15,393	73.7	13,051	70.1	+ 2,342	+ 17.9
Yhteensä	20,897	100.0	18,619	100.0	+ 2,278	+ 12.2

Miesosastoilla saavutettiin jotenkin sama tulos kuin edellisenä vuonna, mutta naisosastoilla kasvoi välitysten määrä 2,342:lla eli 17.9 %.

Tarjotuista paikoista täytettiin:

	Miesten paikkoja.		Naisten paikkoja.		Yhteensä.	
	Luku.	%.	Luku.	%.	Luku.	%.
Helsingissä	5,325	95.3	13,765	89.1	19,090	90.8
Muualla	179	52.8	1,628	62.5	1,807	61.4
Yhteensä	5,504	92.9	15,393	85.3	20,897	87.2

Kuten yllä esitetystä luvuista näkyy, kykeni toimisto täyttämään miehille Helsingissä tarjotut paikat jotenkin tarkoin. Toisilla paikkakunnilla tarjotuista miesten paikoista, joita yllä esitetystä syistä oli vähemmän kuin muina vuosina, voi toimisto täyttää vähän enemmän kuin puolet.

Myöskin naispuolisen työvoiman kysynnän Helsingissä voi toimisto tyydyttää verrattain hyvin. Toimisto pitikin velvollisuutenaan täyttää ensi sijassa omalla paikkakunnalla tarjotut paikat syystä, että paikkakunnan verovelvolliset suorittivat toimiston kustannukset ja työnhakijatkin useimmissa tapauksissa mieluummin hakevat työtä omalla paikkakunnalla. Mutta toisillakin paikkakunnilla tarjotuista paikoista voi toimisto täyttää suhteellisesti suuremman prosentin (61.4) kuin edellisenä vuonna (55.6).

¹⁾ Tarjottujen paikkain lukuun on laskettu myöskin ne paikat, jotka toimisto on tiedustelemalla hankkinut.

Täyttämättä jääneet paikat. Tarjotuista paikoista jäi täyttämättä:

	Miesten paikkoja.		Naisten paikkoja.		Yhteensä.	
	Luku.	%	Luku.	%	Luku.	%
Helsingissä	263	4.7	1,681	10.9	1,944	9.2
Muulla	160	47.2	976	37.5	1,136	38.6
Yhteensä	423	7.1	2,657	14.7	3,080	12.8

Todellisuudessa oli työvoiman puute kuitenkin suurempi kuin yllä esitetystä tilastosta tarjottujen ja täytettyjen paikkain ero, täyttämättä jääneiden paikkain luku, osoittaa. Kun erällä työaloilla ajoittain vallinnut työväen puute, kuten metsätyömiesten ja levyseppien puute talvella sekä rakennusammattilaisten puute kesällä, oli työnantajille tunnettu, eivät he yleisemmin hakeneet puuttuvaa työväkeä myöskään työnvälitystoimistosta. Siten ei työvoiman tarve tullut tilastossa näkyviin tosioloja vastaavassa määrässä. Tilasto kuitenkin jossain määrin valaisee paikkakunnan työsuhteita yleensä. Yleisempänä syynä siihen, että toimistolta jäi tarjottuja paikkoja täyttämättä, oli ammattia taitavain tai muutoin sopivain työnhakijain puute; eräissä tapauksissa jäi paikkoja täyttämättä paikkakahtojen vuoksi. Ruotsinkielen taidon puutteesta jäi täyttämättä huomattava määrä palvelijattarien paikkoja sekä joku määrä käskyläispoikain ja -tyttöjen paikkoja.

Ammattialan mukaan ryhmitettyinä osoittaa seuraava taulukko työnhakemusten sekä tarjottujen ja täytettyjen paikkain luvun kussakin ammattiryhmässä:

Ammatti ja toimiala.	Työnhakemuksia.			Tarjottuja paikkoja.			Täytettyjä paikkoja.		
	Miehiä.	Naisia.	Yhteensä.	Miehiä.	Naisia.	Yhteensä.	Miehiä.	Naisia.	Yhteensä.
<i>Maa- ja metsätalous</i>	89	576	665	153	875	1 028	121	638	759
<i>Teollisuus ja käsityö.</i>									
Metalliteollisuus	405	121	526	182	31	213	73	31	104
Kivi-, savi- ja lasiteollisuus	48	18	66	22	—	22	16	—	16
Kemiallinen teollisuus	—	26	26	—	10	10	—	10	10
Nahka- ja karvateollisuus	7	26	33	11	1	12	10	1	11
Kehruu- ja kutomateollisuus	—	53	53	—	3	3	—	3	3
Pukutavara- ja puhdistus-teollisuus	4	476	480	1	375	376	1	373	374
Paperiteollisuus	8	65	73	3	13	16	3	7	10
Puunteollisuus	73	123	196	43	65	108	20	65	85
Rakennusteollisuus	3 045	562	3 607	1 207	211	1 418	1 087	211	1 298
Valaistuslaitokset	37	—	37	4	—	4	4	—	4
Ravinto- ja nautintoainet.	24	283	307	43	85	128	37	66	103
Graafillinen teollisuus	87	27	114	116	—	116	116	—	116
Teollisuus ja käsityö, luokittamattomat	174	—	174	14	—	14	12	—	12
<i>Kauppa- ja kulkuneuvot.</i>									
Kauppa-ala	475	714	1 189	124	192	316	117	144	261
Meri- ja satamaliikenne	263	—	263	109	—	109	101	—	101
Maaliikenne	248	—	248	100	—	100	77	—	77
Ravintola- ja hotelliliike	52	3 278	3 330	42	2 806	2 848	36	2 650	2 686
<i>Sekatyöt, luokittamattomat</i>	2 366	1 866	4 232	3 328	1 539	4 867	3 310	1 539	4 849
<i>Taloustoimet</i>	—	11 572	11 572	—	11 390	11 390	—	9 288	9 288
<i>Erinäiset toimet</i>	304	110	414	74	16	90	69	15	84
<i>Käskyläisiä ja oppilaita</i>	639	556	1 195	351	438	789	294	352	646
Yhteensä	8 348	20 452	28 800	5 927	18 050	23 977	5 504	15 393	20 897

Edelliseen vuoteen verraten tapahtui ainoastaan muutamilla työaloilla mainittavampia muutoksia työnhakijain, tarjottujen paikkain ja täytettyjen paikkain luvussa. Maa- ja metsätalouteen välitettiin miehiä lähes sata vähemmän, mutta naisia noin sata välitystä enemmän kuin edellisenä vuonna. Välytykset puhdistusteollisuuden lisääntyivät puheena olevana vuonna noin 120 välityksellä, mutta kauppaa-alalle vähenivät 49:llä; työnhakemusten luku kauppaa-alalla sitä vastoin kasvoi 344:lla. Työnhakemusten määrä ravintola- ja hotelli liikkeeseen lisääntyi 1,085:lla, tarjottujen paikkain luku 929:llä ja välitysten määrä 861:lla. Sekatöihin (etupäässä tilapäisiin töihin) vähentyi työnhakemusten luku 436:lla, mutta välitysten määrä 138:lla. Suurin liikkeen kasvaminen tapahtui taloustoimien alalla. Työnhakemusten luku lisääntyi 2,346:lla, tarjottujen paikkain luku 744:llä ja täytettyjen paikkain määrä 1,202:llä. Käsytöispoikain ja -tyttöjen paikanhakijain luku lisääntyi vain 46:llä, mutta näille tarjottujen paikkain luku 138:lla ja välitysten määrä 136:lla.

Työsuhteet paikkakunnalla 1924. Vaikkakin ahdas aika rahamarkkinoilla suuresti lamauttaa toimintaa melkein kaikilla tuotantoaloilla, olivat työsuhteet kuluneena vuonna erittäin hyvät aina vuoden lopulle saakka. Tammi- ja helmikuussa oli kyllä rakennus- ja satamatyöväestä osa joulilaana, mutta töitä oli, myöskin toimiston välityksellä, suhteellisesti enemmän kuin yleensä talvisin. Työttömäin luku oli suhteellisesti pieni; sen korkeimmillaan ollessa, helmikuun puolivälissä, oli työttömiä toimiston kirjoissa 388 miestä ja 321 naista. Näistäkin osa sai vuorotellen olla tilapäisissä töissä ja naispalvelijattaren paikan hakijoille oli paikkoja saatavissa. Vaikkakin eräillä aloilla ilmeni työn puutetta ja erinäisiä henkilöryhmiä oli työttömänä, — kuten niitä on aina — voi talvikautta yleensä työoloihin nähden pitää parhaimpina. Kevät- ja kesäkautena olivat työt vilkkaassa käynnissä miltei kaikilla toimialoilla. Useilla työaloilla oli huomattava puute työväestä. Syksyllä, jo lokakuussa, alkoivat työsuhteet erällä toimialoilla huonontua ja tätä jatkui vuoden loppuun, vaikka työttömyys ei kuitenkaan päässyt puheena olevana vuonna mainittavan laajaksi. Korkein määrä työttömiä työnhakijoita oli toimiston kirjoissa 503 miestä (joulukuussa) ja 508 naista (marraskuussa), näihin luetuna myöskin tilapäisten töiden varassa eläjät sekä palveluspaikkoja muuttavat, joista suurin osa oli vain lyhyen ajan työttömänä.

Työsuhteista eri työaloilla esitettäköön tässä seuraavia tietoja:

Maa- ja metsätaloudessa, jossa vallisevat työsuhteet vain pienessä määrin vaikuttavat paikkakunnan työoloihin, supistettiin työt edellisen vuoden osittaisen kadon takia välttämättömiin, jonka vuoksi rakennus- ja muita uudistustöitä suoritettiin vähän. Mutta maanviljelystalouteen kuuluvia halonhakkuutöitä oli verrattain runsaasti talvikautena. Näitä töitä olisi toimisto saanut helsinkiläisellekin työväelle, mutta kun näihin halukkaita lähtijöitä oli vain muutamia, ei toimisto niitä laajemmassa määrin hankkinut. Muihinkin maataloustöihin, etenkin naispalvelijain toimiin ja juurikasvien ottoon syksyllä, oli kysyntä verrattain vilkas ja toimisto välittikin väkeä näihin enemmän kuin edellisenä vuonna. Mainittavaa puutetta työväestä ei maataloudessa ollut.

Metalliteollisuudessa vallitsi ulkomaisen kilpailun tuottamista vaikeuksista huolimatta verrattain hyvät työsuhteet. Talvella oli varsin suuri puute levy- ja pannusepistä sekä eräistä muistakin ammattityömiehistä. Erästä 100 levysepän tilausta ei toimisto voinut täyttää. Tämä puute oli tilapäinen, eräiden suurempain, valtion tilausten aiheuttama. Pienempi määrä muita metallityömiehiä, etupäässä viilaajia ja valajia, oli samaan aikaan työnpuutteessa. Kesällä oli puute putkityömiehistä. Syyskesällä vähennettiin työväkeä

muutamasta tehtaasta, mutta nämä saivat työtä toisissa työpaikoissa, osa rakennustöissä. Vuoden lopulla vähennettiin metallityömiehiä ja apuväkeä useasta tehtaasta, yhteensä noin sata miestä. Jalometallityöntekijäin lakon vuoksi olivat työt tämän alan liikkeissä keskeytettynä lokakuun 3—joulukuun 11 p:n välisenä aikana.

Kivi- ja saviteollisuudessa oli hyvät työsuhteet. Syksyllä vähennettiin työväkeä pienempi määrä laasti-, sementti- ja asfalttitehtaista, osa näistä sai muita töitä, osa jäi työttömäksi.

Kemiallisessa- ja nahkateollisuudessa olivat työt säännöllisessä käynnissä ympäri vuoden. Samoin kehruu-, kutoma- sekä pukutavara- ja puhdistusteollisuudessa. Räätilin tilaustyöntekijäin lakko syksyllä häiritsi töiden säännöllistä kulkua tässä ammatissa.

Paperiteollisuuden alaan paikkakunnalla kuuluvissa työpaikoissa ovat työsuhteet olleet parina viimeisenä vuonna huononpuoleiset. Pienempi määrä tällä alalla työskenteleviä on siirtynyt muille aloille. Puheena olevana vuonna ei kuitenkaan suurempia muutoksia tapahtunut.

Puuteollisuudessa vallitsi erittäin hyvät työsuhteet, etenkin rakennustarpeita valmistavissa liikkeissä. Huonekaluja valmistavissa liikkeissä ilmeni talvella osittaista työnpuutetta. Metsänhakuutöitä oli Etelä-Suomessakin talvella verrattain paljon. Syksyllä sitä vastoin lumen puute esti 1924—25 talvikauden metsänhakuutöiden alkamisen Etelä- ja Länsi-Suomessa, tämä aiheutti työttömyyttä sekä metsänhakuuväelle että myöskin sahalaitosten työväelle. Paikkakunnan sahalaitoksen toimintaan tämä vaikutti vasta seuraavan vuoden alussa.

Rakennusteollisuudessa olivat työsuhteet erittäin hyvät aina marras- ja joulukuuhun saakka. Kevättalvesta syksyyn saakka oli rakennustoiminta vilkkaampi kuin minään muuna vuonna maailmansodan alkamisen jälkeen. Ammattityöväestä, etenkin rappareista ja muurareista oli kesällä suuri puute, samoin ajottain maalareista, putkityömiehistä, sähkötyömiehistä ja petonki-työmiehistä. Palkat kohosivat eräissä ammateissa, etenkin rapparin ja muurarin ammateissa, paljon yli normaalipalkkojen.

Syksyllä, marras- ja joulukuussa, rakennustyöt kuitenkin vähenivät, vaikkakin noin 30 rakennuksella jäi töitä talvikautena suoritettavaksi. Noin 150 rakennusapuria ja 80 kirvesmiestä sekä muutamia kymmeniä muita rakennusammattilaisia oli joulun edellä työttömänä.

Valaistuslaitosten työväellä oli töitä ympäri vuoden muilla paitsi sähkötyömiehillä, joiden työt joulun edellä vähenivät rakennustöiden supistuttua.

Ravinto- ja nautintoaineteollisuudessa olivat työt säännöllisessä käynnissä ympäri vuoden kaikilla aloilla. Makkarateollisuustyöväen lakon takia olivat työt useimmissa liikkeissä melkein kokonaan keskeytyneenä marraskuun 1—joulukuun 11 p:n välisenä aikana.

Kirjateollisuudessa olivat työsuhteet huonommat kuin useilla muilla työaloilla. Edellisinä vuosina oli perustettu uusia kirjapainoja sekä kaupunkiin että sen lähistölle, ja kun nyt ahtaiden raha-aikojen vuoksi kirjankustantajat rajoittivat tuotantoa, ei kaikissa liikkeissä ollut riittävästi töitä. Osa työväestä kärsi työnpuutetta, pienempi määrä oli pakotettu siirtymään toisille paikkakunnille ja muille työaloille.

Kauppa-alalla vallitsi ahtaiden raha-aikojen vuoksi edelleen painostava tilanne. Muutamia huomattavia liikkeitä joutui vararikoon. Kauppa- ja konttoriapulaisia oli työttöminä ympäri vuoden.

Meri- ja satamaliikenne oli verrattain vilkas, etenkin syyspuolella. Edel-

lisen vuoden purjehduskausi jatkui vielä tammi- ja osittain helmikuussakin. Jääesteiden vuoksi oli satamaliikenne keskeytettynä helmikuun puolivälistä huhtikuun 22 p:än, mutta voi senjälkeen esteettömästi jatkua vuoden loppuun.

Ravintola- ja hotelliliike laajeni. Uusia yrityksiä, etupäässä kahviloita, ruokaloita ja matkailijakoteja perustettiin, jonka vuoksi näihin tarvittavan palvelusväen — etenkin naispuolisen — kysyntä lisääntyi.

Taloustoimiin oli väen kysyntä, joka vuosi vuodelta on lisääntynyt, puheena-olevanakin vuonna, kuten ylempänä jo on mainittu, huomattavasti kasvanut. Palvelijattarista oli puute aina marraskuuhun asti, keväällä ja syksyllä varsin suuri, huolimatta siitä, että tänne siirtyi paljon naispalvelusväkeä toisilta paikkakunnilta. Toimistoon ilmoitautui 3,142 toisilta paikkakunnilta tullutta naispuolista työnhakijaa, joista suurin osa oli talous-, ravintola- tai maatalouspalvelusväkeä; osa toisilta paikkakunnilta tulleista osotettiin kuitenkin muille paikkakunnille. Toimistolta jäi täyttämättä Helsingissä 970 talous- ja ravintolapalvelijattaren paikkaa. Marras- ja joulukuussa ei enää ollut näistä puutetta; muutamia kymmeniä, etenkin vanhempia perhepalvelijattaria ja ravintolapalvelijattaria oli vuoden lopulla työttöminä.

Käskyläisten ja ammattioppilaiden kysyntä oli vilkas. Etenkin käskyläispojista ja -tytöistä oli puute keväällä ennen koulujen päättymistä, mutta sen jälkeen oli heitä tarpeeksi saatavissa. Vuoden lopulla oli useita kymmeniä 16—20 vuotisia nuorukaisia työn puutteessa.

Työsuhteiden valaisemiseksi esitettäköön tässä työttömäin luku kunkin kuukauden puolivälissä vuosina 1924 ja 1923:

	V. 1924.			V. 1923.		
	Miehiä.	Naisia.	Yhteensä.	Miehiä.	Naisia.	Yhteensä.
Tammikuu	350	263	613	566	344	910
Helmikuu	388	321	709	519	288	807
Maaliskuu	359	322	681	443	328	771
Huhtikuu	276	227	503	333	272	605
Toukokuu	156	249	405	211	229	440
Kesäkuu	173	316	489	182	234	416
Heinäkuu	107	239	346	148	197	345
Elokuu	104	223	327	207	148	355
Syyskuu	188	386	574	137	317	454
Lokakuu	243	433	676	150	285	435
Marraskuu	392	508	900	196	361	557
Joulukuu	503	444	947	236	225	461

Yllä esitettyihin lukuihin sisältyy myöskin joukko henkilöitä, jotka eivät tee säännöllisesti työtä, vaan ovat tilapäisten töiden hakijoina (m. m. vain siivoustöitä hakevia vaimoja) sekä palvelijattaria, joille oli paikkoja saatavissa, mutta jotka eivät vielä olleet tehneet lopullisia työsopimuksia.

Kunnan puolesta ei ollut tarpeen ryhtyä minkäänlaisiin toimiin työnpuutteen poistamiseksi. Naisten työtuvat jatkoivat kuitenkin toimintaansa puheena olevanakin vuonna muina kuukausina, paitsi heinä- ja elokuussa, jolloin ne olivat suljettuina. Näissä työskenteli vuoden alussa 98 naista, kesällä 33 ja vuoden lopulla 66 naista. Työtuvat aiheuttivat kaupungille menoja (yli töistä saatujen tulojen) tasaluvuin 432,800 markkaa.